

Neus Faura i Pujol

FUTBOL I LLENGUATGE
La innovació lèxica a les cròniques
i a les retransmissions
futbolístiques

Publicacions de l'Abadia de Montserrat
1998

ÍNDEX

Preàmbul	5
--------------------	---

INTRODUCCIÓ

0. Futbol i llengua als mitjans de comunicació	9
1. Contingut i objectius d'aquest estudi	12
2. Hipòtesis de treball	14
3. Organització	16

I. LA INNOVACIÓ LÈXICA

1. Terminologia del fenomen lingüístic de la formació de paraules noves	21
2. La innovació lèxica: concepte, contingut i abast. Àmbit operatiu del discurs	24
3. Aspectes considerats i aspectes exclosos	33
3.1. Aspectes considerats	36
3.1.1. Procediments de formació de paraules	36
3.1.2. Els neologismes en discurs	36
3.1.2.1. Funció comunicativa	36
3.1.2.2. Neologismes i metadiscurs	39

3.2. Aspectes exclosos	39
3.2.1. Neologia planificada	39
3.2.2. Lexicalització de les noves formes	40
4. Aspectes lexicològics, terminològics i lexicogràfics d'aquest treball	42

II. LA LLENGUA DE LES CRÒNIQUES I DE LES RE- TRANSMISSIONS FUTBOLÍSTIQUES

0. Comentaris previs sobre algunes aportacions a l'estu- di dels llenguatges dels esports als MCM	47
1. Elements de caracterització	51
1.1. Factors pragmàtics	53
1.1.1. El tema	53
1.1.2. El medi característiques comunicatives dels MCM	54
1.2. Factors funcionals	56
1.2.1. Els elements de la comunicació	56
1.2.1.1. Emissors i receptors	56
1.2.1.2. Codis i canals	58
1.2.2. Les funcions del llenguatge	63
2. Caracterització	65
2.1. Components	65
2.1.1. Llenguatge d'especialitat	65
2.1.2. Llenguatge del periodisme	69
2.2. Registres	71
2.3. Caracterització textual i lingüística	79
2.3.1. Característiques textuais	79
2.3.2. Característiques lingüístiques	86
2.3.2.1. El lèxic	86
2.3.2.2. La sintaxi	87

III. ELS TERMES A LES CRÒNIQUES I A LES RETRANS- MISSIONS FUTBOLÍSTIQUES

1. Els termes en els llenguatges d'especialitat	93
2. Els termes futbolístics als MCM	96

3. Termes normatius i neologismes	97
4. Particularitat dels termes futbolístics de les cròniques i de les retransmissions	99

IV. PROCEDIMENTS DE FORMACIÓ DE PARAULES

0. Introducció	109
1. Procediments sintàctics: la conversió	111
2. Procediments morfològics	117
2.1. Derivació i composició: delimitació d'aquests procediments	117
2.2. Derivació	119
2.2.1. Derivació per sufixació	120
2.2.2. Derivació per prefixació	122
2.3. Composició	123
2.3.1. Compostos	124
2.3.1.1. Amb coordinació entre els elements	124
2.3.1.2. Amb subordinació d'elements . .	127
2.3.2. Sintagmes lexicals	128
2.3.2.1. Amb coordinació entre els elements	128
2.3.2.2. Amb subordinació d'elements . .	128
2.3.2.3. Caracterització dels sintagmes le- xicals	129
2.3.2.4. Esquema i estructura sintàctica .	131
2.3.2.5. Significat dels sintagmes lexicals	133
2.4. Manlleus	134
2.4.1. Anglicismes	137
2.4.1.1. Anglicismes futbolístics o espor- tius	138
2.4.1.1.1. Introduïts amb l'arri- bada del futbol	138
2.4.1.1.1.1. Normatius	138
2.4.1.1.1.2. No norma- tius	139
2.4.1.1.2. Anglicismes nous	142
2.4.1.2. Anglicismes extraesportius	142

2.4.2. Xenismes	143
3. Procediments semàntics	143
3.1. Especificació de sentit	145
3.2. Reducció	146
3.3. Calc semàntic	154
3.3.1. Anglicismes semàntics	155
3.4. Metonímia i metàfora	156
3.4.1. Metonímia	157
3.4.2. Metàfora	159
4. Observació final	167

V. ASPECTES DISCURSIUS

1. Neologismes i funció comunicativa	169
2. Neologismes i metadiscurs	183

VI. ESTUDI APLICAT: EL CORPUS DE NEOLOGISMES

1. Constitució del corpus	191
1.1. Les fonts i el buidatge	191
1.2. Contingut de la fitxa	195
2. Elaboració del glossari de neologismes	197
3. Glossari de neologismes	209
4. Quantificació absoluta i relacional i anàlisi de les dades	449
4.1. Comentaris per camps	449
4.1.1. Categoria gramatical	449
4.1.2. Subàrea temàtica	450
4.1.3. Especificitat	451
4.1.4. Font	452
4.1.5. Procediments de formació de paraules	454
4.1.6. Marques metadiscursives	460
4.1.7. Funció comunicativa (denominació i con-	
notació)	463
4.2. Comentari global	466

VII. CONCLUSIONS	469
----------------------------	-----

APÈNDIXS

APÈNDIX 1: Índex de neologismes per camps	473
I. Neologismes classificats per subàrees temàtiques	473
II. Neologismes propis també d'àmbits no futbolístics	481
III. Neologismes classificats per procediments de formació de paraules	481
IV. Neologismes portadors de marques metadiscursives	489
V. Neologismes amb funció comunicativa connotativa	490
APÈNDIX 2: Glossari de termes normatius que han aparegut en el buidatge	493
APÈNDIX 3: Termes normatius que no apareixen en el buidatge	561
APÈNDIX 4: Sinonímia	567
I. Grups de neologismes sinònims i termes normatius corresponents que apareixen en el buidatge	567
II. Neologismes que apareixen en lloc de termes normatius dels quals són sinònims	575
APÈNDIX 5: Termes «tous»	577
BIBLIOGRAFIA	579